

232.

ZÁKON

ze dne 6. října 1948

o státním soudu.

Národní shromáždění republiky Československé usneslo se na tomto zákoně:

HLAVA PRVNÍ.

Organisace státního soudu.

§ 1.

Zřízení státního soudu.

Pro celé území Československé republiky se zřizuje státní soud se sídlem v Praze.

§ 2.

Složení státního soudu.

Státní soud se skládá z presidenta a z potřebného počtu vicepresidentů, soudců z povolání a soudců z lidu.

§ 3.

Systemisace.

- (1) Služební místo presidenta státního soudu se systemisuje v I. stupnici funkčního služného, služební místa vicepresidentů se systemisují v II. stupnici funkčního služného.
- (2) Služební místa předsedů senátů se systemisují v III. stupnici funkčního služného, služební místa ostatních soudců z povolání ve IV. stupnici funkčního služného.
- (3) Počet služebních míst soudců uvedených v odstavcích 1 a 2 stanoví, a systemisaci služebních míst ostatních zaměstnanců státního soudu schvaluje vláda, a to v obou případech na návrh ministra spravedlnosti.

Přidělování soudců ke státnímu soudu.

§ 4.

Na návrh presidenta státního soudu může ministr spravedlnosti přechodně přidělit ke službě u státního soudu soudce v VI. nebo vyšší stupnici funkčního služného. Proti vůli přiděleného soudce smí přidělení trvati nejvýše jeden rok.

Soudci z lidu.

§ 5.

- (1) Soudce z lidu jmenuje vláda na návrh krajských národních výborů na období jednoho roku. Soudce z lidu z vojenských osob v činné službě (§ 21, odst. 2 a 3) jmenuje vláda z osob navržených ministrem národní obrany. Po uplynutí jednoročního období mohou být tytéž osoby znovu jmenovány.
- (2) K úřadu soudce z lidu může býti povolán jen, kdo je zapsán do stálých voličských seznamů, je starší pětatřiceti let a není starší šedesáti let. Soudcem z lidu u nejvyššího soudu (§ 23, odst. 2) může býti jen osoba práva znalá.
- (3) Za soudce z lidu nebudte povolávání president republiky, členové zákonodárných sborů, vlády a sboru pověřenců, soudci z povolání, konceptní úředníci úřadu veřejné žaloby, obhájci ve věcech trestních a duchovní.
- (4) Přijmout a zastávat úřad soudce z lidu je občanskou povinností. Odmítnout úřad soudce z lidu nebo se ho vzdát lze jen z důležitých důvodů; rozhoduje o tom ministr spravedlnosti, a jde-li o vojenskou osobu, ministr národní obrany.

§ 8.

Soudcům z lidu přísluší náhrada, kterou určí vláda nařízením.

§ 9.

Přísaha soudců z lidu.

Soudce z lidu slíbí do rukou presidenta státního soudu přísahou, že bude zachovávat zákony a nařízení, vykládat je v duchu ústavy i zásad lidově demokratického zřízení a rozhodovat nestranně. Soudci z lidu činní u nejvyššího soudu (§ 23, odst. 2) vykonají přísahu do rukou prvního presidenta nejvyššího soudu.

§ 10.

Správa státního soudu.

- (1) President státního soudu řídí státní soud, dohlíží na jeho činnost a je ve věcech soudní správy služebním představeným všech zaměstnanců činných u státního soudu.
- (2) Brání-li presidentu státního soudu ve výkonu působnosti nějaká překážka, vykonává jeho působnost vicepresident státního soudu ve služebním pořadí nejstarší.
- (3) Účetní službu pro státní soud obstarává účtárna ministerstva spravedlnosti. Pro zbytek kalendářního roku 1948 činí tak účtárna zemského soudu.

§ 11.

Instanční pořad a dohled ve věcech správních.

- (1) Ve správních věcech státního soudu rozhoduje v instančním pořadu ministr spravedlnosti.
- (2) Dohled nad správou státního soudu vykonává ministr spravedlnosti.

Veřejný žalobce.

§ 12.

- (1) K úkonům veřejné žaloby stanoveným trestním řádem a předpisy jej měnícími a doplňujícími se zřizuje při státním soudu státní prokuratura.
- (2) Členy státní prokuratury jsou státní prokurátor a státní viceprokurátoři.
- (3) Služební místo státního prokurátora se systemisuje v II. stupnici funkčního služného, služební místa státních viceprokurátorů v III. stupnici funkčního služného.
- (4) Počet služebních míst státních viceprokurátorů stanoví vláda na návrh ministra spravedlnosti.

§ 13.

Ministr spravedlnosti může na návrh státního prokurátora přechodně přidělit k službě u státní prokuratury konceptní pragmatikální úředníky státních zastupitelství a soudce. Proti vůli přiděleného soudce smí přidělení trvat nejvýše jeden rok.

§ 14.

- (1) Státní prokurátor řídí státní prokuraturu, dohlíží na její činnost, přikazuje pracovní úkoly jednotlivým jejím členům a jest služebním představeným všech zaměstnanců činných u státní prokuratury; je podřízen přímo ministru spravedlnosti.
- (2) Brání-li státnímu prokurátoru ve výkonu působnosti nějaká překážka, vykonává jeho působnost státní viceprokurátor ve služebním pořadí nejstarší.

§ 15.

Kancelářské a zřízenecké práce při státní prokuratuře obstarávají zaměstnanci státního soudu příslušné kategorie.

§ 16.

Služební příjmy zaměstnanců státní prokuratury vyměřuje a poukazuje státní soud; vyplácí je účtárna ministerstva spravedlnosti.

HLAVA DRUHÁ.

Příslušnost státního soudu a ustanovení obecná.

Senáty státního soudu.

§ 21.

- (1) Senáty státního soudu jsou pětičlenné. Předseda a dva členové jsou soudci z povolání, dva členové jsou soudci z lidu. Soudci z lidu se však mimo hlavní přelíčení účastní rozhodování jen, kde to zákon výslovně stanoví.

- (2) Podléhá-li obviněný nebo některý z obviněných jinak vojenské soudní pravomoci, je jedním členem senátu vojenský soudce, není-li vojenským soudcem již předseda. Jedním soudcem z lidu musí být příslušník onoho ozbrojeného sboru, k němuž náleží obviněný; náleží-li spoluobvinění k různým ozbrojeným sborům, budou soudci z lidu povoláni tak, aby každý sbor byl pokud možno zastoupen.

§ 22.

- (1) Senáty a radu státního soudu sestaví prezident státního soudu počátkem kalendářního roku na celý tento rok.
- (2) Prezident státního soudu je oprávněn předsedati kterémukoliv zasedání senátu, pokud ve věci, o kterou jde, není vyloučen.

§ 23.

Senáty nejvyššího soudu.

- (1) Nejvyšší soud vykonává soudní moc ve věcech, v nichž v první stolici rozhodoval státní soud, v pětičlenných senátech. Podléhá-li obviněný nebo některý z obviněných jinak vojenské soudní pravomoci, musí být dva členové těchto senátů vojenskými soudci činnými u nejvyššího vojenského soudu.
- (2) Rozhoduje-li nejvyšší soud o opravném prostředku (mimořádném opravném prostředku) proti rozhodnutí, jehož se účastnili soudci z lidu, soudí v senátech rozšířených o dva soudce z lidu.
- (3) Senáty uvedené v odstavcích 1 a 2 sestavuje počátkem každého roku první prezident nejvyššího soudu po dohodě s prezidentem nejvyššího vojenského soudu.

§ 47.

Ustanovení zrušovací a pozměňovací.

- (1) Zrušují se všechny předpisy odporující tomuto zákonu, zejména zákon č. 68/1935 Sb. Ustanovení § 128 zákona č. 131/1936 Sb. zůstává nedotčeno.
- (2) V § 212 tr. ř. se připojuje další věta: „Je-li toho názoru, že je příslušný státní soud, vysloví toliko nepřislušnost soudu, u něhož byl podán obžalovací spis, a uvede tento důvod.“
- (3) Ustanovení § 56, odst. 1 zák. ze dne 11. března 1931, č. 48 Sb., o trestním soudnictví nad mládeží, se mění a zní: „Příslušnost státního soudu se vztahuje i na osoby mladistvé; v řízení proti nim před státním soudem se užije ustanovení §§ 37 až 39, § 40, odst. 2 až 5, § 44, odst. 1 a 2, § 45 a § 47, odst. 5.“

§ 48.

Účinnost a provedení zákona.

Tento zákon nabude účinnosti osmým dnem po vyhlášení; provedou jej ministři spravedlnosti, vnitra a národní obrany v dohodě se zúčastněnými členy vlády.

Gottwald v. r.

Dr. John v. r.

Zápotocký v. r.

arm. gen. Svoboda v. r.

Nosek v. r.
Dr. Čepička v. r.